

Lørenskog kommune

2019-2020

Årsplan Fjellhamar gård barnehage

Innholdsfortegnelse

Barnehagens formålsbestemmelse og samfunnsmandat	2
Menneskesyn	2
Visjon	2
Lørenskog kommunes verdier	3
Presentasjon av barnehagen	3
Satsningsområde – «Hjertevekst»	4
Omsorg, lek, danning og læring	5
Omsorg	5
Lek	6
Danning	7
Læring	8
Barns medvirkning	9
FORELDRESAMARBEID	9
FAU og SU	10
Overganger i barnehagen	10
Planlegging, dokumentasjon og vurdering	11
Rammeplanens syv fagområder med progresjonsplan	12
Kommunikasjon, språk og tekst	12
Kropp, bevegelse, mat og helse	13
Kunst, kultur og kreativitet	14
«Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.	14
Natur, miljø og teknologi	15
Antall, form og rom	16
Nærmiljø og samfunn	17
Etikk, Religion og Filosofi	18

Barnehagens formålsbestemmelse og samfunnsmandat

Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannelse skal ses i sammenheng. (Rammeplan for barnehagen)

Det fremgår av barnehageloven § 1 at barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene. Alle barnehager skal bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, slik som FNs konvensjon av 20. november 1989 om barnets rettigheter (barnekonvensjonen) og ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater (ILO-konvensjonen). (Rammeplan for barnehagen)

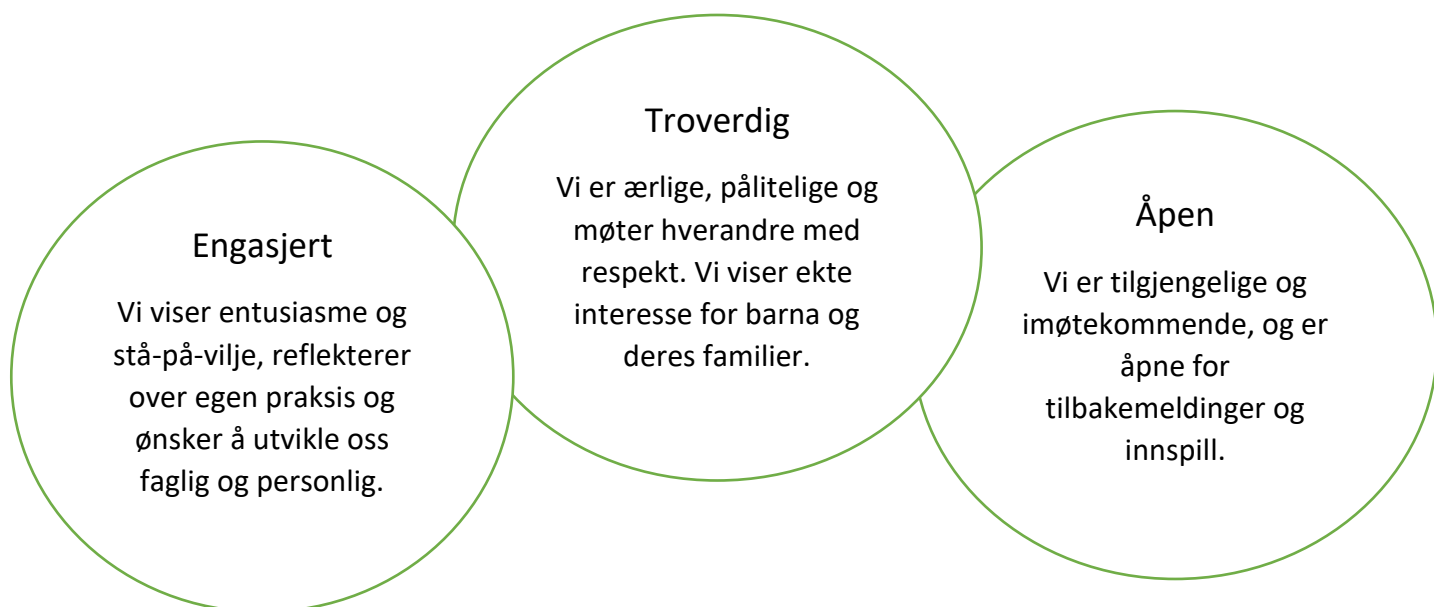
Menneskesyn

Menneskesyn og syn på barn og barndom er viktig å avklare for å forstå hvordan barn blir møtt og forstås i barnehagen. Dette synet ligger til grunn for hele vår virksomhet i Fjellhamar gård barnehage. Hos oss ser vi på barn som subjekter og likeverdige medmennesker. Vi tar alltid utgangspunkt i at barna er kompetente vesener. Alle barn sees på som unike, og derfor vil heller ikke alle barn bli behandlet likt. Barn vil bli møtt og behandlet ut i fra sine forutsetninger og behov. Barn har også rett til å medvirke ut i fra sine forutsetninger. Vi ønsker at barn skal være sosiale deltakende aktører som skal bidra til egen og andres læring. Hos oss anerkjennes barna for den de er, deres ønsker og behov. Vi ser det beste i hvert barn.

Visjon

Vi ser det unike i det ulike

Lørenskog kommunes verdier

Presentasjon av barnehagen

På 1860-tallet ble Fjellhamar hovedgård utviklet til å bli et industrisentrum med sag- og møllebruk og høvleri. Det er uvisst hvor gamle bygningene er, men den eldste delen av hovedbygningen kan være fra ca. 1860. Stabburet er det eneste stabbur med klokketårn i Lørenskog. Bygningens størrelse indikerer også at gården har vært stor. I tidsrommet 1920 til 1972 hadde kommuneadministrasjonen i Lørenskog tilhold i hovedbygningen. Lokalene ble brukt av Lørenskog musikk- og kulturskole frem til de flyttet inn i Lørenskog hus.

Fjellhamar gård barnehage ligger idyllisk til i nær tilknytning til Fjellhamar skole. Barnehagen består av tre avdelinger, Sagflisa, Tømmerstokken og Vasshjulet. Avdelingsnavnene er av historisk opprinnelse. Vi har totalt 48 plasser til barn i alderen 1-6 år, og er et flott team på 11 ansatte. Barnehagen har høy ledertetthet og består av en styrer, fem pedagoger, fire fagarbeidere og en barnehagemedarbeider.

Kontaktinformasjon:

Avdeling	Telefon
Sagflisa (1-3år)	480 37 550
Vasshjulet (3-6år)	481 52 188
Tømmerstokken (3-6år)	480 39 488

Kontaktinformasjon styrer:

Navn	Telefon	Epost
Kaja Rosseland (vikarierende)	901 09 445	kajros@lorenskog.kommune.no
Annette Gussiås		anegus@lorenskog.kommune.no

Satsningsområde – «Hjertevekst»

Hovedmål:

Barna i Fjellhamar gård barnehage er gode mot andre og trygge på seg selv

Begrunnelse for valg av satsningsområde:

Som relativt ny barnehage ønsker vi å skape en kultur hvor vi er gode mot hverandre, hjelper hverandre og hvor alle er inkludert i fellesskapet. Dette mener vi vil bidra til trygge barn, som får troen på seg selv og som blir rustet til å møte hverdagslivet. Vi ønsker å fremme positiv atferd som fører til positiv handling. Hjertevekst består av ulike holdninger og verdier. Det er et holdningsskapende arbeid som har til hensikt å forebygge mobbing. Barnehagen skal fremme barns fysiske og psykiske helse, og forbygge krenkelse, utestengelse og mobbing.

*«I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov»
(Rammeplan for barnehagen)*

I 2019/2020 har vi derfor følgende mål:

- Barna skal bli kjent med alle voksne og barn i Fjellhamar gård barnehage
- Barna aksepterer at vi er forskjellige og kan ha ulike behov
- Barna får positiv oppmerksomhet/tilbakemeldinger på prososial adferd
- Vi ansatte skal være gode rollemodeller som er gode mot alle rundt oss

Slik arbeider vi for å nå målene:

- Hjerteprogrammet – materiell for utvikling av sosial kompetanse
- Hjertesamlinger med temaer som fremmer sosial kompetanse
- Arrangere «Hjertevekstdagen»
- Barnelitteratur med vennskap, følelser og inkludering som tema
- Barna skal øve seg på å hjelpe andre barn, og si positive ting om andre
- Vi arrangerer fellessamlinger for hele barnehagen
- Dele i mindre grupper for å skape tilhørighet og fellesskap på tvers av avdelingene, aldersinndelte grupper og turgrupper på tvers.
- Barna speiler seg i voksne og personalet må være gode rollemodeller

Foreldre/Foresatte:

Som forelder er du rollemodell for ditt barn. Det er viktig at du hjelper barnet ditt å ta inkluderende valg. Måten andre barn og familier snakkes om hjemme kan ha betydning for barnets relasjoner i barnehagen.

Omsorg, lek, danning og læring

Omsorg

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for» (Rammeplan for barnehagen)

Behovet for omsorg vil variere med alder og personligheter. Personalet må lære å kjenne hvert enkelt barn, for å gi barnet den omsorgen og støtten det trenger. Gjennom vårt satsningsområde «Hjertevekst» har vi stort fokus på hvordan vi er mot hverandre, spesielt hvordan vi voksne er i møte med barna. Det viktigste er at barn alltid blir møtt med åpenhet, kjærlighet og varme.

1-2 år

Kjennetegn hos barna:

- Barna kan se at andre er lei seg, og være med å trøste
- Barna skal føle seg trygge og ta imot trøst

Personale skal:

- Være fysisk nær når det er naturlig. Ved å klemme, stryke, la barnet sitte på fanget
- Være bevisst sin mimikk og kroppsspråk

3-4 år

Kjennetegn hos barna:

- Viser omsorg for mindre barn
- Hjelper hverandre med praktiske oppgaver
- Begynnende forståelse for andres tanker og følelser

Personale skal:

- Lytte og ta barnas følelser og tanker på alvor
- Bli kjent med barnas behov for omsorg

Førskolebarn:

Kjennetegn hos barna:

- Hjelper og trøster andre på eget initiativ
- Være aktiv deltaker i konfliktløsning
- Inkluderer hverandre i leken

Personale skal:

- Lytte og ta barnas følelser og tanker på alvor
- Er gode samtalepartnere, og dele av egne tanker og erfaringer

Lek

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek- alene og med andre» (Rammeplan for barnehagen).

Lek er lystbetont og fremmer videreutvikling, sosialisering, språklige og kroppslige ferdigheter. Gjennom lek utforsker barna omverdenen, ved å leke ut opplevelser og følelser. Lekens egenverdi må også verdsettes som noe magisk og godt å være i uten mål og mening. I Fjellhamar gård barnehage har vi tilrettelagt rommene slik at de innbyr til variert lek.

1-2 år:

Kjennetegn hos barna:

- Begynnende tur-takingslek, samspill i titt tei lek og kroppslig lek
- Vise nysgjerrighet og interesse på det som skjer rundt seg
- oppleve gruppeglede (Flirekonsert, herme etter hverandre)

Personalet skal:

- Fungere som "ladestasjoner" for barna for å skape trygghet. Barna skal alltid ha tilgjengelige voksne de kan søke trygghet hos
- Er aktivt med i lek sammen med barna

3-4 år:

Kjennetegn hos barna:

- Kunne delta i ulike typer lek og være i lek over tid, begynnende rollelek
- Dele og holde på leker (selvkontroll - selvhevdelse)
- Interesse for å leke med andre, men også leke selvstendig
- Mestre turtaking i leken

Personalet skal:

- Være trygge og tilgjengelige ved å støtte, oppmuntre og veilede
- Voksne som igangsetter og tilrettelegger for lek

Førskolebarn:

Kjennetegn hos barna:

- Leve seg inn i rollelek, glemme tid og sted
- Være mer selvstendig i lek og bringe nye elementer inn i leken
- Humor i leken, glede av å være med andre
- Oppsøke barn på en positiv måte

Personalet skal:

- Komme med nye ideer og innspill
- Utvide og berike leken, og veilede barna

Danning

«Barnehagen skal fremme barns danning gjennom omsorg, lek og læring. Barnehagen skal i samsvar med hjemmet bidra til gode dannelsesprosesser for å gjøre barn i stand til å se seg selv i et større fellesskap» (Rammeplan for barnehagen)

Danning er en livslang prosess, som handler om evnen til refleksjon rundt egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omverdenen, og omfatter viktige områder som omsorg, utvikling, læring, oppdragelse og sosialisering. Vi i Fjellhamar gård ønsker å gi alle barn gode forutsetninger for å mestre de forventningene de møter nå og senere i livet.

1-2 år

Kjennetegn hos barna:

- Sitter sammen under måltidet/samlinger og føler seg som en del av fellesskapet
- Kjenner avdelingen sine rutiner, og etter hvert innrette seg etter disse

Personale skal:

- Være tålmodig, og gi barna mange gjentakelser
- Være gode rollemodeller og bekrefte barnas uttrykk

3-4 år

Kjennetegn hos barna:

- Barna skal få mulighet til å si sin mening og bli lyttet til
- Øve seg på å følge regler og rutiner i barnehagehverdagen

Personale skal:

- Være tydelige, men også trygge og varme
- Anerkjennelse og følge opp barnas perspektiver og handlinger

Førskolebarn

Kjennetegn hos barna:

- Tar selvstendige valg og tørre å si sin mening i fellesskapet
- Hjelper til med praktiske oppgaver
- Er med å ta demokratiske avgjørelser og innrette seg etter disse
- Regulere følelser – selvkontroll

Personalet skal:

- Være gode samtalepartnere og reflektere sammen med barna
- Veilede barna i samtaler knyttet til individ og samfunn, for at barna skal se sammenhenger i samfunnet

Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfelleskap der barna skal få bidra i egen og andres læring (Rammeplan for barnehagen)

I Fjellhamar gård barnehage skal personalet stimulere barnets trang til læring og utvikling. Hvert enkelt barn får delta i aktiviteter tilpasset sin alder og modning. Leken er barnets viktigste læringsarena og skal være lystbetont.

1-2 år:

Kjennetegn hos barna:

- Føler seg trygge, som forutsetning for læring
- Opplever mestring i rutinesituasjoner
- Læring ved gjentakelse

Personalet skal:

- Være sensitive og tilstedeværende voksne som er gode modeller
- Sette ord på barnas kroppsspråk og uttrykk ved å peke, benevne og gjenta.

3-4 år:

Kjennetegn hos barna:

- Barna viser nysgjerrighet rundt ulike fenomener
- Lytter og kan ta imot beskjeder
- Være kreativ i ulike situasjoner
- Begynnende selvstendighet i rutine situasjoner måltid, påkledning, hygiene osv

Personalet skal:

- Bidra til et rikt språk miljø, ved å være gode språkmodeller
- Sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser, erfaringer og utfordringer innen de ulike fagområdene

Førskolebarn:

Kjennetegn ved barna:

- Selvstendighet i rutine-situasjoner (kle på seg selv, måltid, hygiene)
- Tar mer ansvar (hjelp til med praktiske gjøremål)
- Situasjonuavhengig språk og begynnende problemløsning
- Kan ta andres perspektiv (empati)

Personalet skal:

- Støtte barna i deres læringsprosesser
- Veilede og inspirere
- Delta i samtaler om ulike temaer barna interesserer seg for

Barns medvirkning

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov» (Rammeplan for barnehagen)

I Fjellhamar gård barnehage mener vi medvirkning handler om å oppleve tilhørighet, være deltaker og å ha innflytelse i barnehagehverdagen. Barna skal oppleve å være betydningsfull ved å bli sett, hørt og lyttet til.

Våre tiltak for å ivareta barns medvirkning:

- Samlingsstunder hvor barna får delta, voksne er forberedte og sensitive for barnas uttrykk og innspill
- Barna får delta i å evaluere aktiviteter gjennom voksnes oppmerksomhet på dem og barnas egne verbale tilbakemeldinger.
- Organisering i mindre grupper, som gjør det lettere å se barnas behov og være spontane
- Aldersindelte grupper med aktiviteter tilpasset alder
- Tilrettelegging av lekemiljøet hvor leker og materiell er synlig slik at barna kan påvirke hva de ønsker å gjøre

FORELDRESAMARBEID

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Betegnelsene «hjemmet» og «foreldrene» omfatter også andre foresatte. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. (Rammeplan for barnehagen)

Foresatte er viktige aktører, og vi som profesjon er avhengig av deres engasjement og tilbakemeldinger. Vi mener et godt foreldresamarbeid vil bidra til det beste for barna nettopp fordi dere kjenner barna deres best. Vi ønsker derfor å samarbeid tett rundt barnets trivsel og utvikling. Kom gjerne til oss med store og små spørsmål, og tilbakemeldinger.

Våre tiltak for å ivareta et godt foreldresamarbeid:

- 5 dager tilvenning ved oppstart i barnehagen
- Gjennomføring av tilvenningssamtale ved oppstart
- Gjennomføring av foreldersamtaler en gang i halvåret
- Foreldremøte en til to ganger i året
- Daglig dialog ved henting og levering
- Personalet er tilgjengelig på telefon og mail
- Det opprettes et Foreldreutvalg (FAU) og samarbeidsutvalg (SU) – se avsnitt under
- Planlegging av ulike arrangementer i samarbeid med FAU

FAU og SU

«For å sikre samarbeidet med barnets hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg» (Lov om barnehager § 4)

Foreldrerådets arbeidsutvalg (FAU)

Det velges vanligvis to (eller flere) representanter blant foreldrene på hver avdeling, som danner foreldrerådets arbeidsutvalg. FAU-representantene har møter i forkant av SU møtene for å diskutere aktuelle saker foreldrene er opptatte av. FAU skal jobber for et godt barnehagemiljø her i Fjellhamar gård, og blant annet arrangere ulike felles arrangementer og dugnader i samarbeid med barnehagen.

Samarbeidsutvalget (SU)

Samarbeidsutvalget er sammensatt av to representanter fra foreldregruppa (FAU) og en tillitsvalgte i personalgruppa, samt barnehagens styrer. SU skal være bindeleddet mellom foreldrene og barnehagen i saker som berører flere enn kun eget barn. Saker av viktighet for barnehagen, skal behandles i samarbeidsutvalget. Eksempler på saker kan være budsjett, vedtekter og årsplan. Representanter i SU har møte to til fire ganger i året.

Overganger i barnehagen

Fra hjem til barnehage

Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet. Trygghet til å leke, utforske og lære. Barn som kommer fra andre barnehager, skal også gjennom en overgang, hvor nye relasjoner skal knyttes og trygghet skal etableres.

Kort om tilvenning - Lørenskog modellen

- Velkomstbrev til nye barn
- Ved oppstart er foreldre til stede sammen med barnet i minimum fem dager
- Foreldre deltar aktivt i praktiske oppgaver i barnehagen, og har ansvar for barnet i lek, stell og måltid
- Tilknyttingspersonen fra barnehagen er i nærheten og nærmer seg barnet gradvis
- Tilvenningssamtale med pedagogisk personell
- God kommunikasjon og åpen dialog med foresatte i, under og etter tilvenningsperioden

Innad i barnehagen

Når et barn skal bytte avdeling innad i barnehagen, vil det bli en overgang som innebærer en endring i barnas rutiner og trygge rammer. Vi legger til rette for at barna får en trygg overgang ved:

- Tett samarbeid mellom avdelingene
- Samarbeid med foreldrene
- Barna får gå på besøk på sin nye avdeling før overflytting

Fra barnehage til skole

Overgangene i barnehagen avsluttes med skolestart, hvor barnehagen og skolen/SFO sammen sikrer en naturlig og trygg overgang.

- Vi følger «Strategiplan for kvalitet i barnehage og skole for Lørenskog kommune»
- Vi følger retningslinjene for språkarbeid i barnehagen «Lek og lær - Ord som gror»
- Samarbeidsmøter med representanter fra barnehage, skole og SFO
- Eget opplegg for førskolegruppa i barnehagen
- Førskolebarna besøker skolen/SFO med foresatte

Planlegging, dokumentasjon og vurdering

*«Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes»
(Rammeplan for barnehagen)*

Pedagogene har avsatt tid til planlegging, dokumentasjon og vurdering.

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Vi skriver felles årsplan, progresjonsplaner, periodeplaner med mål og arbeidsmetoder, og didaktiske planer for ulike grupper og aktivitet.

Det planlegges på:

- Avdelingsmøter
- Ledermøter
- Planleggingsdager
- Pedagogenes plantid
- Personalmøter (kveldstid)

Dokumentasjon

Dokumentasjon skal inngå i barnehagens arbeid i å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon kan gi informasjon om hva barnet opplever, lærer og gjør i barnehagen. Den skal oppfylle kravene i forhold til gjeldende lover og planer.

Vi dokumenterer vårt arbeid gjennom:

- Daglig dialog ved henting og levering
- Bilder
- Produkter som er utstilt på avdeling
- Infotavler
- Evaluering/tilbakeblikk hver måned

Vurdering:

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet utfra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Barnets trivsel og allsidig utvikling skal observeres og vurderes fortløpende. Dette med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetning og personalets kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaring og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget.

Våre verktøy for vurdering er:

- Brukerundersøkelser
- Foreldremøter og foreldresamtaler
- Refleksjonsmøter
- Barnesamtaler

Rammeplanens syv fagområder med progresjonsplan

Kommunikasjon, språk og tekst

«Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehageinnholdet. Å samtale om opplevelser, tanker og følelser er nødvendig for å utvikle et rikt språk. Tekst omfatter både skriftlige og muntlige fortellinger, poesi, dikt, rim, regler og sanger. Viktige sider ved kulturoverføringen er knyttet til kommunikasjon, språk og tekst» (Rammeplan for barnehagen)

Barnehagen jobber etter kommunenes retningslinjer for språkarbeid i barnehage «Lek og lær – Ord som gror». Dette er et systematisk opplegg for arbeid med språk. Hver barnehage har en språkansvarlig som følger opp dette arbeidet i barnehagen.

Mål: Barnehagen skal bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.

1-2 år

- Benevne begreper fra hverdagen, opplevelser og følelser
- Lese bildebøker
- Bevegelsessanger
- Benytte konkrete i korte fortellinger, eventyr og sanger

3-4 år

- Lese bøker med tekst og bilder
- Sanger, rim og regler
- Samtale rundt opplevelser og følelser
- Gjenfortelle opplevelser og fortellinger ved bruk av konkrete

Førskolebarna

- Høytlesning uten bilder, og lage fortellinger
- Samtale, gjenkalling og evaluering av ulike aktiviteter og situasjoner
- Vi bruker humor og forteller vitser og gåter
- Eksperimentere med rim, rytme, lyder og ord
- Utforske ulike skriftspråkuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver

Kropp, bevegelse, mat og helse

«Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser» (Rammeplan for barnehagen)

Mål: Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og legge grunnlag for en god fysisk og psykisk helse.

1-2 år

- Matglede og fellesskap ved måltidet
- Bli kjent med kroppen gjennom bevegelsessanger og benevning av kroppsdeler
- Vi respekterer barnas grenser for nærhet
- Starte innlæring av hygienerutiner
- Boltrelek på «puterommet» og ute
- Motivere til kroppslig mestring som å klatre, gå, spise selv osv.

3-4 år

- Legge til rette for aktiviteter som hinderløype, ball-lek, klatring og fysisk lek.
- Turer til steder med variert terreng og fysiske utfordringer
- Samtale om at kroppene våre er forskjellige
- Barna skal føle mestring i fysisk lek og aktiviteter
- Motivere til selvstendighet ved påkledning og måltid

Førskolebarna

- Delta i samtaler rundt seksualitet og grenser for egen og andres kropp
- Delta i samtaler om mat, og om hvordan mat påvirker helsen
- Introdusere mer avanserte aktiviteter som samarbeidsleker, hoppetau, sykle, ski osv.
- Lengre turer med større fysiske utfordringer
- Øve på å ta selvstendige valg og bli trygg på seg selv

Kunst, kultur og kreativitet

«Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.

*I arbeid med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering»
(Rammeplan for barnehagen)*

Mål: Barna skal få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former. Ta i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede i fellesskap med andre.

1-2 år

- Skape gjennom dans og musikk
- Tilby ulike sanseopplevelser (eksempler: vann, fingermaling, stoffer)
- Skape gjennom ulike materiell bl.a. plastelina, klosser og maling

3-4 år

- Dramatisere kjente eventyr
- Skape gjennom bl.a. naturmateriell, klippe og lime og trykk
- Delta i dramatisk lek
- Delta i aktiviteter med lyd, rytme og dans/bevegelse

Førskolebarna

- Få kjennskap til ulike arkitektur som ulike boliger og bygninger
- Dramatisere, lage teater eller show
- Skape gjennom bl.a. resirkulert materiale
- Begynnende kreativ tenkning og problemløsning
- Kjennskap til enkel fargelære, primær og sekundærfarger

Natur, miljø og teknologi

«Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper» (Rammeplan for barnehagen)

Mål: Barna skal få et mangfold av naturopplevelser, bli nysgjerrige på naturfenomener og få erfaringer med bruk av teknologi og redskaper. Barna skal lære å ta vare på naturen og få en begynnende forståelse bærekraftig utvikling.

1-2 år

- Være ute stort sett ute hver dag
- Drar på turer i nærmiljøet – noen ganger også lengre turer
- Få nærkontakt med naturen - sanseopplevelser

3-4 år

- Arbeid med temaer som dyr/dyreliv og årstider
- Få kjennskap til kildesortering og gjenbruk
- Ukentlige turer i nærmiljøet og skogholt
- Bruke tekniske hjelpemidler som fotoapparat, PC/nettbrett og smart Board
- Eksperimenter med bl.a. vann og luft

Førskolebarna:

- Delta i arbeid med temaer som menneskets livssyklus og ulike naturfenomener
- Gjennomføre ulike kjemi- og fysikkekspesimenter.
- Begynnende forståelse for naturvern – vi rydder opp etter oss på tur og behandler naturen og dyrene på en ordentlig måte
- Får erfaring med friluftsliv gjennom blant annet matlaging ute
- Delta i arbeid med miljøvern - Grønt Flagg

Antall, form og rom

«Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning» (Rammeplan for barnehagen)

Mål: Barnet skal få erfaring med matematiske begreper og sammenhenger gjennom hverdagsaktiviteter.

1-2 år

- Bruke kroppen til å få en begynnende romforståelse (orientere seg i rommet)
- Bruke kroppen til å gjøre seg kjent med matematiske begreper som; over, under, bak, foran, ved siden av
- Sortere leker i merkede kasser
- Øve på å bruke tallord (Telle til tre sammen)
- Enkle puslespill
- Få erfaring med matematiske begreper som; stor/størst, mellomst, liten/minst

3-4 år

- Fokus på ulike mønstre gjennom forming og lekemateriell
- Gi barna erfaring med matematiske begreper som; sirkel, trekant og firkant
- Øve på telleramsen (1-10)
- Øve på parkobling (telle og peke på en og en gjenstand) gjennom å delta i borddekking
- Puslespill med flere brikker og større vanskelighetsgrad
- Enkle spill som Lotto og memory

Førskolebarna

- Gi barna erfaring med ulike måleenheter (meter, gram og liter)
- Gi barna erfaring med matematiske begreper som rektangel, kvadrat og sylinder
- Øve på å se antall uten fysisk berøring
- Øve på å kategorisere og sortere
- Gi barna erfaring med å løse oppgaver sammen
- Resonnere og trekke logiske slutninger
- Øve på å forstå fortid, nåtid og fremtid
- Puslespill med flere brikker og større vanskelighetsgrad
- Andre spill som Ludo og stigespill

Nærmiljø og samfunn

"Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden» (Rammeplan for barnehagen)

Mål: Barnehagen skal bidra til at barn møter verden utenfor familien med tillit og nysgjerrighet. Den skal legge vekt på å styrke kunnskap om og tilknytning til lokalsamfunnet, natur, kunst og kultur, arbeidsliv, tradisjoner og levesett.

1-2 år

- Turer i nærmiljøet – blant annet til lekeklassen, skogholtet og butikken
- Arbeid med tema familien min ved bruk av bilder og samtaler
- Delta i barnehagens tradisjoner og markeringer
- Bli kjent og trygge på avdelingen sin og uteområdet

3-4 år

- Besøke lokale institusjoner som bibliotek, skoler, lekeplasser og parker
- Få kjennskap til kulturer som er representert barnehagen ved å markere høytider og merkedager
- Få kjennskap til ulike familietyper og levesett
- Arbeid med «Hjertevekst,» for å motvirke diskriminering og mobbing
- Barna får forståelse for at de er et selvstendig individ, men også del av en gruppe

Førskolebarna

- Besøke institusjoner som bibliotek, rådhus, skoler, idrettsanlegg, parker
- Gi barna begynnende kjennskap til menneskerettighetene ved å aktivt delta i markeringen av FN-dagen
- Arbeide med «Hjertevekst» for å fremme likestilling, motvirke rasisme og fordommer
- Barna får erfare at deres valg og handlinger kan påvirke både dem selv og andre

Etikk, Religion og Filosofi

«Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livsynsmangfold».
(Rammeplan for barnehagen)

Mål: Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold, og gi barna en begynnende forståelse for andre menneskers religion/livssyn og levesett. Personalet skal innlede til filosofiske samtaler og etiske vurderinger.

1-2 år

- Delta på markering av FN-dagen
- Smake på mat fra ulike kulturer
- Barna skal få erfare konsekvenser av egne handlinger, ved å lære forskjellen mellom rett og galt

3-4 år

- Delta på markering av ulike høytider og tradisjoner i ulike religioner og livssyn
- Være aktiv med å arrangere FN-dagen
- Barna skal lære seg å løse konflikter med ord og ikke med å være fysisk
- Få forståelse for sammenheng mellom egne handlinger og konsekvenser

Førskolebarna

- Få kjennskap til FNs barnekonvensjon og menneskerettighetene
- Få en bedre forståelse for hva religion og livssyn er
- Delta i refleksjon rundt eksistensielle spørsmål og i filosofiske samtaler
- Aktiv deltaker i markering av høytider og tradisjoner i ulike religioner og livssyn
- Lære å være greie mot hverandre og ta hensyn til andres følelser og grenser